

Anya, milyen messze van Magyarország?

Ahol a nagy családi ebéd mindig nyáron szerveződik, a büszke gyerekmosolyokat az év nagy részében csak számítógépen és fényképen látja a nagy, és ahol a magyar esti mese egy kicsit máshogyan szól... Ahol messze van az „odahaza”, és kincs a spontán találkozás. Külföldön élő magyar anyukákat kérdeztünk meg a mindennapjaikról.

Ha nagyon elfáradok, beülök a kedvenc kávézómba

Barbara: Hollandiában él hároméves kisfiával és iraki párjával

Ádám születésével újra át kellett gondolnom, mit jelent nekem a magyarságom: mennyire fontos, és egyáltalán mi a fontos belőle. Ádám jelenleg a magyar nyelvet beszéli a legjobban, de igazából később lesz ez nagy kihívás, amikor az ideje nagy részét iskolában, holland közösségben tölti. A magyar nyelv szerintem állandóan egy pluszdolgot jelent nekünk, külföldön élő magyar anyukáknak, amire vigyáznunk kell a hétköznapiakban. A többi alapértéken felül ez egy plusz, amit át kell adnunk, és igenis energiát kell befektetnünk. Remélem, a magyarság mindig nagy szelete lesz a fiam életének, de nem hagyhatom figyelmen kívül, hogy még két másik kultúra is része az ő kis lényének, amelyek szintén formálják majd az évek alatt.

Magyar mesék, magyar ételek, magyar dalok

A párom iraki, ő és a szülei is arabul beszélnek vele. Igazából állandó egyensúlyozás az élet a három kultúra között, amibe lassan beletanulunk. A magam részéről fontosnak tartom, hogy a kedvenc könyveimet, rajzfilmjeimet megismerje Ádám: a Kippkoppot, az Iciri-piciri mesét, a Meseboltot, meg Füles Mackót és Boribont is. Vagy a klasszikus magyar ételeket, mint a rakott krumpli, tojásleves, tejbe-gríz. Jó lenne, ha ezek neki is azt jelentenék, amit nekem: az otthont és a családot. Halkan megjegyzem, hogy a párom iraki létére igazi mestere a gulyás készítésének! De visszatérve a kisfiamra, szoktam magyar népdalokat énekelni neki, és magyar altatódalunk is van. Ez így jön nekem természetesen, nem is tudnám másképpen csinálni.

Fontosnak tartom, hogy legyenek itt is magyar kispajtásai, akikkel „magyarul” játszanak. Ugyanennyire fontos, hogy tartsam a kapcsolatot az itteni magyar anyukacsoporttal. De hazamenni is szeretünk, kell, hogy Ádám találkozzon a

nagyszülőkkel, az ottani családdal, a barátnőimmal és az ő gyerekeikkel. Mostanában kevesebbszer megyünk, viszont hosszabb időre. Szeretném, ha neki is lennének emlékei Budapestről, a Balatonról, a Velencei-tóról. Legyenek ezek számára visszatérő helyek, hogy ha egyszer úgy hozza az élet, akkor Magyarországon is otthon tudja érezni magát.

Három hónap anyasági támogatás

Ugyanakkor kezdünk beilleszkedni ebbe a multikulturális környezetbe, Ádámnak pedig természetes, hogy vannak gyerekek, akiknek más a bőrszínük, más a nyelvük.

hanem hamar hazajöhettünk. A hollandoknak jól működő frissanyuka-támogató rendszerük van: már az ajtóban várt egy gyerekágyas nővérke, aki öt napig járt hozzánk, mindent megmutatott, mindenféle kérdésre válaszolt, betette a mosást, teát főzött, elparancsolt aludni. Ez sok terhet levett a vállamról, így magabiztosan kezdődött a közös életünk a babával.

A pénzügyi támogatás hiánya viszont nagy nehézség. Itt csak három hónapig kapsz anyagi támogatást, utána két választásod van: vagy beadod bölcsibe borsos áron a kicsit, vagy feladod az aktuális munkádat, és magad gondoskods az

De mindez mit sem számít neki, mert csak az a fontos, hogy az illető jó játszópajtás-e, vagy nem! Úgy érzem, kölcsönös elfogadásban élünk itt, de egy dolgot nem sikerült megértenünk a nyolc év alatt: miért van az, hogy a holland anyukák a legviharosabb szélben is sapka nélkül járatják a kisgyerekeket?

Én Hollandiában lettem anyuka, ezért nem is tudom pontosan összehasonlítani, hol könnyebb a gyereknevelés, de az biztos, hogy Magyarországon sokat jelentene, ha a szüleim közelében lalnánk. A szülésnél óriási segítség volt, hogy nem a kórházban kellett napokat töltenünk,

anyagiakról. Szerencsére én nem érztem úgy, hogy bármiről is lemaradok karrierépítés szempontjából, ezért egyértelmű volt, hogy itthon leszek a fiammal. Ehhez viszont előtte, a dolgozó évek alatt kellett félretennem. Ádám hároméves, heti három délelőtt bölcsibe jár. Ez a pár óra az én gyerekmentes időm, ami persze mindig lehetne több, de sok mindent így is meg tudok valósítani: a házimunka mellett tanfolyamra jártam, családi jógaórákat tartok, és önkénteskedem az önkormányzati játszócsoportban. Amikor nagyon besűrűsödnek a feladatok, akkor beülök a kedvenc kávézómba egy

jó kávéra. Itt nem látom az otthoni teendőket: csak olvasok és nézelődöm, utána viszont újult erővel folytatom a tennivalókat.

Az az otthonunk, ahol épp vagyunk *Ági: Amerikában él öt éves kisfiával és magyar férjével*

Dávid Németországban, Bonnban született, két és fél éves korában jöttünk ki Kaliforniába. A férjemnek akkoriban járt le a szerződése, és vívóedzőként az amerikai lehetőség volt a legjobb ajánlat számára, ezért döntöttünk a messzire költözés mellett. Mondhatom, Németország egyáltalán nem volt akkora váltás nekünk, mint a tengerentúli élet. Bár úgy érzem, rugalmasak vagyunk, hiszen azelőtt is több helyen éltünk, de az első két amerikai év, az átállás nagyon nehéz volt. Annyira más itt minden!

Már az óvodában az egyetemre készülnek a gyerekek

Sokan azt gondolják, hogy Amerikában az élet könnyű és mindig vidám, pedig itt is keményen meg kell küzdeni. Más az egészségbiztosítási rendszer és az adórendszer, teljesen mások a vásárlási lehetőségek, az óvodai szokások, mint ahogy azt otthon megszoktuk, vagy akár Németországban megtapasztaltuk.

Az óvoda és a bölcsi nem állami, ezért nagyon drága, és már itt kemény versenyszellem uralkodik. Furcsa volt számunkra, hogy a gyerekek már négyévesen írni és számolni tanulnak, és hetente házi

feladatot kapnak. Sok kicsi már ilyenkor korrepetálásra jár, nehogy lemaradjon a többiektől... Igazából már kiskortól kezdve az egyetemekre való bejutás lebeg mindenki szeme előtt, ez alapján választanak a családok sportot, különórát, önkénteskedést. Mi ebből a szempontból szembemegyünk a trendekkel, szerintünk fontosabb, hogy a gyerek délutánonként játszasson.

Az óvodai étkezés nem a magyar igények szerinti, így erre be sem fizetünk, Dávid kis dobozban viszi magával itthonról a szendvicset, és este eszik meleget. Mert az oviban – bármennyire is hihetetlen – hétfőn általában hamburger van, keddenként hot dog, szerdán pizza, aztán a gyorséttermekből ismert csirkefalatok, és egy csomó kekszet is kapnak a gyerekek. Persze sok szempontból csodás itt lenni, például a 20 fokos, napsütéses teleket nagyon szeretjük, hiszen így szinte mindig tudunk a szabadban játszani. Az amerikaiak baba- és családbarát szemléletűek: a pelenkázó minden étteremben alapvető bútordarab. Az éttermekben, a patikákban, a boltokban tudsz úgy vásárolni, hogy nem feltétlenül kell kivenned az autóból a gyereket, hanem leadod a rendelést egy ablakban vagy online, és kihozzák neked a kész csomagot. Ezek olyan kényelmi dolgok, amelyek egyszerűbbé teszik az életet a családok számára.

Furcsa szokások

De itt autós életmódra kell berendezkedni. Gyalog boltba menni például nincs ér-

telme, mert szinte mindent csak nagy kiszerezésben lehet megvenni, és senki sem cipeli szívesen haza a négyliteres gallonban vásárolható tejet. Igen, itt minden nagy: az autók, az ételadagok, a távolságok, és sajnos a szemétmennyiség is. Ez utóbbi a magyar szokásokkal összehasonlítva jóval tetemesebb vásárlás miatt van így.

Amerikába érkezve az itteni kisgyerek-közösségekben szokásos, de nekünk furcsa hagyományokba csöppentünk. Például nem tudtuk, hogy ünnepekkor minden gyerek ad a másiknak ajándékot. Karácsonyra, Valentin-napra is viszik be az oviba a mindenféle apróságot. Aztán ott vannak a gyerekzsúrok! A vendégek egy csomó ajándékot hoznak az ünnepeltnek, de a születésnap végén meglepetéscsomagokkal illik őket hazaengedni, aztán megköszönőkártyákkal meghálálni a kedveséget. Hát az első két év nehézségeiben ezek a – sokszor szokatlan – helyzetek is jócskán benne voltak, életemben sosem jöttem annyiszor zavarba, mint akkoriban. De mostanra mondhatom, beilleszkedtünk, és tényleg jól érezzük magunkat, mert egyre könnyebb itt.

Nyáron repülünk haza

A Magyarországon élő családdal gyakran beszélünk, és szerencsére a nagyszülők szeretnek jönni hozzánk. Persze nagyon hiányoznak ők és a barátok is, a békéscsabai és a budapesti élet, de azt gondolom, az az otthonunk, ahol éppen vagyunk. Bárhol legyünk is, nagyrészt rajtunk múlik, mit hozunk ki az életünkből. Azért el tudok érzékenyülni, ha meglátok egy képet Budapestről... Aztán jön a nyár, és repülünk, hosszú hetekre hazamegyünk: először én Dáviddal, aztán később utánunk jön a férjem is. Szeretnénk, hogy Dávid minél több időt töltsön Magyarországon, hogy erős kötődése legyen az ismerős helyekhez és emberekhez. Mi Amerikában is mindig magyarul beszélünk otthon, és sokat mesélünk magyarul. Szerintem sokkal színvonalasabbak a mi meséink, mint az amerikai gyerekkönyvek. Hogy nehéz-e nagyszülői segítség nélkül külföldön gyereket nevelni? Nem tudom,

mert nekem ez a segítség nélküliség volt az alap, hiszen már Németországban is messze volt tőlünk a család. Ráadásul a férjem esténként későn ér haza, és a versenyek miatt az év nagy részében havonta átlagosan tíz napot távol van, szóval megszoktam, hogy sokat vagyunk kettesben Dáviddal. De vele nagyon jó együtt lenni: délutánonként játszótérre megyünk, bevásárolunk, barátokkal találkozunk, szóval minden úgy jó, ahogy van.

Három országban élünk

Éva: Németországban és Hollandiában él 13, 12 és 9 éves gyerekeivel és német férjével

Egy igazi anya szerintem nemzetiségtől és tartózkodási helytől függetlenül mindenhol és mindenkor anya. Én is ilyen vagyok: a gyerekeimért élek, hogy boldogok, elégedettek és egészségesek legyenek.

Mindig úton vagyunk

Nekem és a férjemnek is nagyon fontos, hogy a gyerekeink tudják és megélik, hogy egyik felük magyar, a másik német. Épp ezért születésük után a német mellett a magyar állampolgárságot is megkapták, velem magyarul beszélnek, a férjemtől pedig a bajor tájszólást sajátítják el. Mivel Hága, ahol most élünk, igazi színes, soknemzetiségű, soknyelvű város, Julia, David és Johannes a német és a magyar mellett tanulnak – és jól beszélnek – még holland, angol és francia nyelven is. Az is alap, hogy szoros és bensőséges kapcsolatot ápolunk mindkét családdal. Amíg Németországban laktunk, azt éreztem, nehéz a két ország között ingázni. Aztán pár éve Dominik Hollandiában vállalt munkát, így azóta már három ország között utazgatunk. Az éves családi naptáram nélkül nálunk nem működik az élet: igen korán, hónapokkal előre meg kell tervezni, hogy mikor hova megyünk, hiszen komoly összeget lehet így a jegyvásárláskor megtakarítani.

Most, hogy már a legkisebb is kilencéves, nem olyan nehéz utazni, mint régebben, gyorsan elrepül az idő: olvasunk, játszunk, beszélgetünk. Mindenki húzza a saját kis

bőröndjét. Néhány éve még napokig készülődtem, nehogy valami otthon maradjon. Manapság egy óra alatt be tudok pakolni az egész családnak, mert rájöttem, hogy utazáskor igazából három dolog a legfontosabb az igazolványok és a betegbiztosítási kártyák mellett: pénz, telefon és fogkefe. Minden más pótolható. Szerencsére a gyerekeimen nem veszem észre, hogy bármiféle nehézséget jelentene nekik a három ország közötti ingázás, és ezért nagyon hálás vagyok mindegyiküknek, de időnként jó lenne megállni és megpihenni. De ez van, menni kell, hát megyünk!

Fontos a család

Itt, Hágában a napjaink úgy zajlanak, mint minden nagycsaládnak. Ha a sok tennivaló engedi, társasozunk, kirándulunk. Bár a városnézésektől a gyerekek egyelőre nem túl lelkesek, mert szerintük én csak „tégglákat és tetőket” nézegetek... A tanári munkám mellett számomra az egyik legkedvesebb kikapcsolódás egyébként a tengerparti séta: a tenger mindig lenyűgöz, megnyugtat. Nagyon nehéz volt a németországi otthonomat Hollandiára cserélni, még ha tudtam is, hogy ez csak időleges. A férjem első hollandiai munkaévében közös döntés alapján egyedül maradtam a gyerekekkel Németországban, Dominik hetente ingázott. Az az időszak tanította meg, mennyire fontos a család. Hiába van telefon és internet, a hétköznapokat közösen kell megélni! Minden együtt, egészségben töltött pillanat nagyon értékes, mert akármilyen közhelyesen is hangzik, de az idő rohan. A jó család pedig mindenütt jó család, akár itt él, akár ezer kilométerrel odébb. Nekem idő volt, mire ezt megértettem, és ma már nem azon búslakodom, hogy milyen messze kerültem Magyarországtól. Fontos a mi kis egységünk, az, ahogy megéljük együtt a szeretetet!

Persze biztosan nagyon jó lehet a gyerekeknek a nagy család közelsége, főleg ha az összetartó, szerető és segítőkész. Spontán beugrás egy kávéra a húgomékhoz – ez nagyon hiányzik, szívesen látnék, élnék meg többet az ő hétköznapijaikból. De az érzelmek szerencsére nem ismernek határokat. Ezt a gyerekeim is így gondolják, rajonganak a négy magyarországi unokatestvérért. Bár Németországban és itt, Hágában is mindenük megvan, ők

éppen olyan házat, kertet, iskolát, kutyát, nyulat, hobbit szeretnének, ami a magyar rokonoknak van. Nekünk csak egy kis macskánk van, Chilli, aki pár hónapja lett családtag. Neki még nincsen bőröndje, az ő németországi utazása egyelőre még várat magára.

Békési Erika